

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК:
PRO et CONTRA**

**IMPERATIVES OF THE ELECTRONIC LIBRARIES DEVELOPMENT:
PRO et CONTRA**

**матеріали міжнародної веб-конференції
(Україна, м. Харків, 27 березня 2014 р.)**

**Харків
2014**

УДК 021:004.91
ББК 78.347.8 + 78.375.0
И54

За загальною редакцією канд. пед. наук Н. П. Пасмор

Імперативи розвитку електронних бібліотек: pro et contra [Електронний ресурс] = Imperatives of the Electronic Libraries Development: pro et contra : матеріали міжнар. веб-конф. (м. Харків, 27 берез. 2014 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Наук. б-ка, Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка ; [за заг. ред. Н. П. Пасмор]. – Електрон. текстові дані. – Х., 2014. – Назва з титул. екрана.

Статті та тези друкуються мовою оригіналу.

ЗМІСТ

Базылева Е. А., Юдина И. Г. "Календарь памятных дат Сибирского отделения Российской академии наук" – электронный ресурс отделения ГПНТБ СО РАН

Бакуменко Л. Г. Інституціональний репозитарій бібліотеки ВНЗ: правові аспекти формування ресурсу

Бова І. В., Марцун Т. В. Електронні ресурси бібліотеки у сучасній системі обслуговування

Борисова В. І. До проблеми захисту прав на електронні навчальні продукти

Будецька О. О. Імперативи розвитку бібліотеки університету в контексті формування освітнього електронного середовища

Буліч Н. М., Карпенко М. В. Проблеми формування фонду електронних ресурсів у бібліотеках

Влащенко Л. Г., Міхнова Т. Ю. Соціальні сервіси для миттєвого створення інтерактивних публікацій в Інтернеті

Давидова І. О. Електронні бібліотеки: правові засади функціонування в Україні

Журавлева И. К., Самохвалова О. Ю. Электронные коллекции редких книг: две главные задачи

Иванов В. Г., Ломоносов Ю. В., Любарский М. Г. Методы компактного представления оцифрованного текста

Иванов В. Г., Ломоносов Ю. В., Любарский М. Г. Создание эффективного словаря символов и сокращение временных затрат при классификации оцифрованного текста

Каїді В. В. Нормативно-правове забезпечення створення та використання електронних видань українськими бібліотеками

Канищева О. В. Методы смысловой обработки текстовой информации в электронных коллекциях и репозитариях

Карасюк В. В., Іванов С. М. Бібліотечні ресурси як основний компонент інтегрованого простору навчальних знань

Киричок И. В., Кравченко С. А. Проблемно-ориентированные базы данных в помощь университетской науке

Ковальський В. С. Авторські права й електронні бібліотеки

Лобузін І. В. Життєвий цикл цифрових ресурсів наукової бібліотеки

Лук'яненко Л. В. Електронний журнал як новий засіб наукової комунікації: бібліотечно-прикладний аспект

Мазулис В. Оцифровка и доступность фондов Академической библиотеки Латвийского университета

СОЦІАЛЬНІ СЕРВІСИ ДЛЯ МИТТЄВОГО СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ В ІНТЕРНЕТІ

Влащенко Л. Г.,

Міхнова Т. Ю.

Наукова бібліотека Харківського
національного університету
радіоелектроніки, Україна, м. Харків

***Анотація.** У статті розкриваються основні поняття і терміни означеної теми; розглядаються питання використання інтерактивних методів у роботі бібліотеки вищого навчального закладу; систематизовані переваги та недоліки Інтернет-сервісів.*

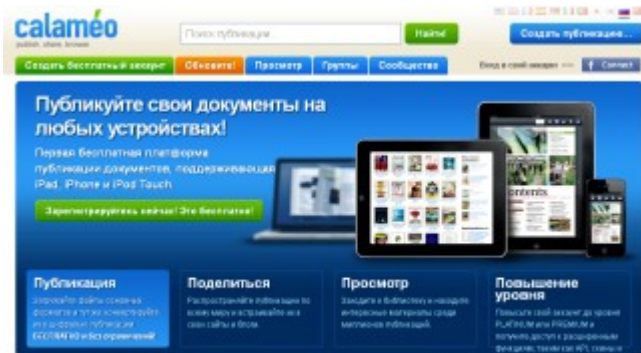
***Ключові слова:** інтерактивні методи, переваги інтерактивних публікацій, недоліки інтерактивних публікацій, електронна презентація, бібліотеки вищих навчальних закладів.*

Останнім часом молодь віддає перевагу інтернет-ресурсам. Тому з кожним роком зростає зацікавленість бібліотек вищих навчальних закладів у використанні інтернет-простору для презентації своїх фондів і колекцій з метою залучення читачів до ресурсів бібліотеки.

Звичайно, найпростішим і найбільш зручним із способів отримання книги для читача було б просте скачування, але тут більшість бібліотек та і не тільки стикається з проблемою збереження авторського права. Отже, що ж все-таки робити, щоб і читача зацікавити, і не порушувати закон? Як виявилось, рішення є. Таким рішенням стали соціальні сервіси для миттєвого створення інтерактивних публікацій в Інтернеті, за допомогою яких на сторінках бібліотечних сайтів можна розмістити не просто перелік інформації, а й ілюстровані довідники, брошури, презентації в зручній для перегляду читачем і такій звичній для бібліотекаря майже книжковій формі.

Що ж таке інтерактивна публікація? На це питання знаходимо відповідь у технічному довіднику: "Інтерактивна публікація (публікація в режимі он-лайн), спосіб поширення інформації, доступної для громадського користування, за допомогою комп'ютерної мережі, без фізичних засобів масової інформації, наприклад, книг або лазерних компакт-дисків (CD-ROM). Доступ до публікації в режимі он-лайн може бути як вільним, так і платним. Зміст таких публікацій зазвичай аналогічний змісту традиційних видань, але може бути оснащений додатковими можливостями, наприклад, гіпертекстом, пошуковими можливостями і мультимедіа. Основна частина публікацій у режимі он-лайн поширюється по Інтернету" [2].

На сьогодні інтернет-простір надає багато як платних так і безкоштовних сервісів для створення інтерактивних публікацій. Ми пропонуємо розглянути безкоштовні варіанти, оскільки в умовах нинішнього фінансування бібліотек вони, на наш погляд, більш зацікавляють працівників вітчизняних бібліотек.

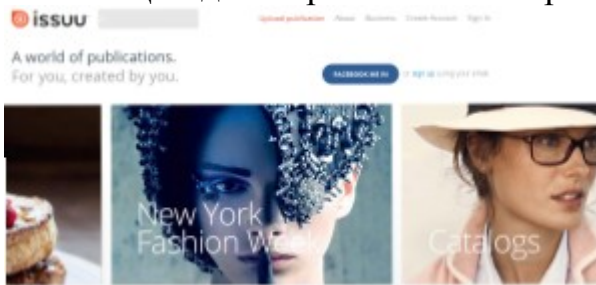
Одним із таких сервісів є **Calameo**¹. Основна перевага цього сервісу порівняно з іншими, які будуть розглянуті в цій статті, - це можливість роботи з російськомовним інтерфейсом. Сервіс дозволяє

створювати інтерактивні публікації різних форм із файлів Microsoft Office (.doc .rtf .ppt .pps .xls), Open Office (.odt .ott .sxw .stw .odp .otp .sxi .sti .ods .ots .sxc .stc), а також .pdf .txt .htm .html. Окрім основних можливостей, портал пропонує засоби для спілкування: внутрішня поштова служба, а також групи і співтовариства за інтересами.

Портал міжнародний, тому є можливість завести бізнес-контакти або нових друзів з його допомогою.

¹ URL: <http://ru.calameo.com>.

Ще один сервіс **ISSU**² є провідною цифровою видавничою платформою,

яка надає свої можливості для створення і перегляду журналів, каталогів і газет. Основна і головна функція сервісу – сгенерувати з .pdf файла flash-додаток, яке може відкрити користувач і в

зручному виді ознайомитися з контентом. Сервіс надає необмежений дисковий простір, платні та безкоштовні акаунти, організацію підписок, соціальну мережу, бібліотеку, можливість зворотного зв'язку, RSS підписки, перегляд статистики, можливість перегляду публікацій з мобільного телефону.

Онлайн-сервіс **Myebook**³ безкоштовний, проте англомовний, що

ускладнює роботу з ним. За допомогою сервісу Myebook можна створювати свої власні електронні книги, необхідних форматів, включаючи .pdf .doc .txt та інші. Цікаво, що сервіс може самостійно знаходити і збирати файли з ресурсів, де зареєстрований користувач. Наприклад,

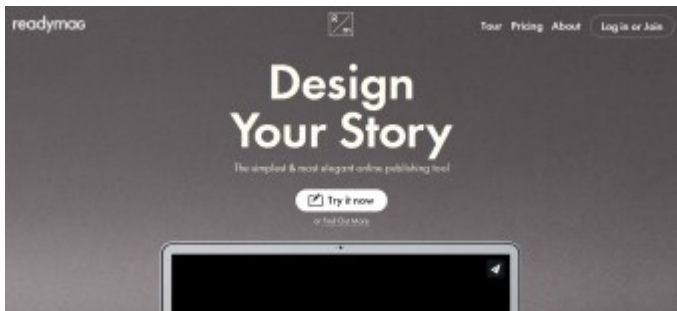
Myebook може забирати інформацію з Facebook, Flickr, 23, Vebo, Photobucket, Picasa, так само як і з десятків інших.

Readymag⁴ – сервіс для створення он-лайн публікацій, який дозволяє надавати красиві публікації "журнального формату", витрачаючи при цьому мінімум зусиль. Усе верстання, крім тексту, може включати зображення і відео, формується за допомогою drag-and-drop, тому для створення красивих журналів не потрібно ніяких технічних знань.

² URL: <http://issuu.com>.

³ URL: <http://www.myebook.com>.

⁴ URL: <https://readymag.com>.

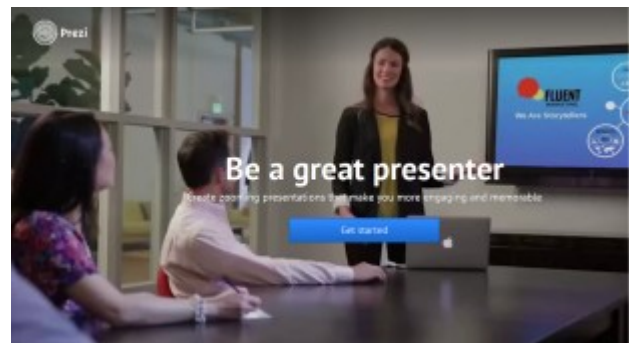

Для зовсім ледачих є навіть готові шаблони. Крім того, у сервісі представлена велика база веб-шрифтів. Підсумковий результат зберігається у форматі HTML5 з адаптивним верстанням, тому

проекти можна дивитися як на великому екрані, так і на смартфоні або планшеті.

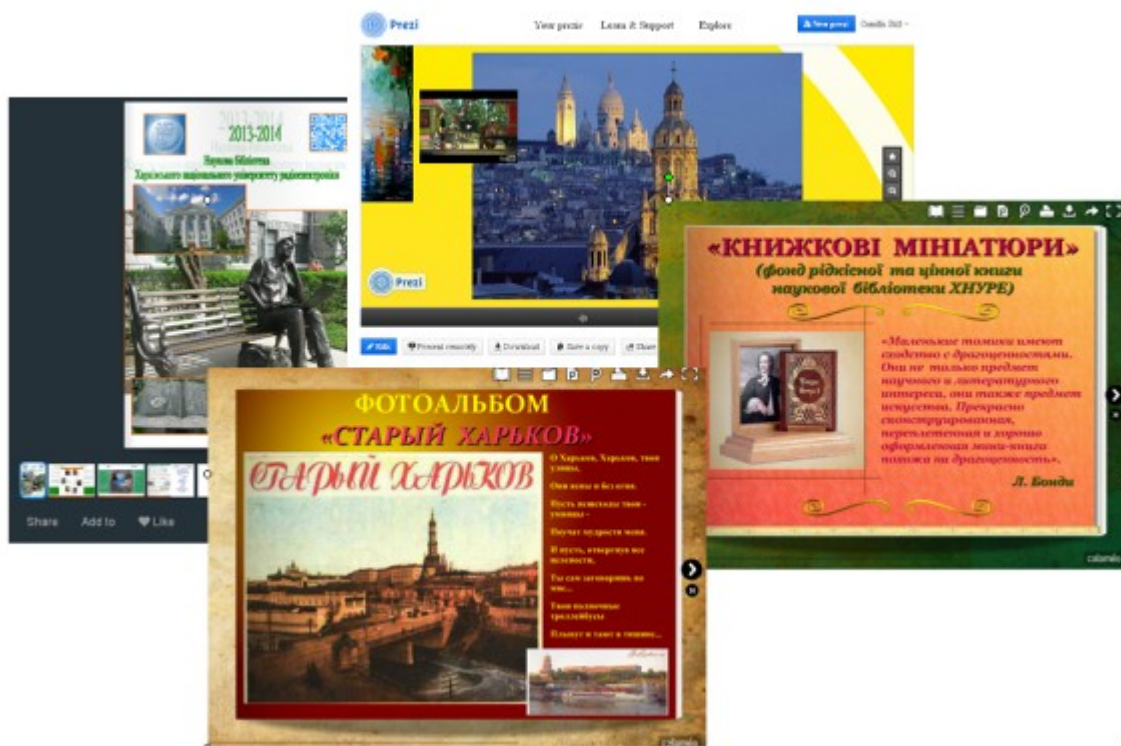
Безкоштовна версія Readymag повністю функціональна, але при підписці (\$30 у місяць, \$24 при підписці на цілий рік) можна отримати можливість закривати свої проекти паролем і використати для них окремий домен. Проте навіть у безкоштовній версії для проектів доступні embed-коди, які дозволяють розмістити журнал на будь-якому сайті, але, на жаль, у такому разі можна подивитися тільки обкладинку і зміста, щоб прочитати його, все одно доведеться перейти на сайт Readymag.

Prezi⁵ – це хмарний сервіс, який служить для створення інтерактивних презентацій. Можливості Prezi дозволяють створювати презентації нового виду з нелінійною структурою внаслідок чого відображати декілька логічних рівнів інформації, візуально проводячи аудиторію від загальної картини до деталей і у зворотному напрямку. Усю презентацію можна згорнути в одну картинку. Це соціальний сервіс, тому презентації можуть створюватися колективно, а це означає, що його можна використати в роботі над спільними проектами. У науковій бібліотеці Харківського національного університету сьогодні активно використовується більшість із названих інтернет-платформ

⁵ URL: <https://prezi.com>.

для створення різних бібліографічних продуктів: флеш-видання «Довідник першокурсника» (на **ISSU**); альбоми "Старий Харків", "Бібліотека та бібліотекарі", "Книжкові мініатюри", "Christmas and New Year" (на **Calameo**); готуються віртуальні виставки "Квіти весни" та інші (на **Prezi**).

Список використаних джерел

1. Аврамова И. П. Виртуальные книжные выставки: опыт работы НБ ХНУРЭ [Электронный ресурс] : презентация / И. П. Аврамова // Calameo. – Режим доступа : <http://ru.calameo.com/read/002311592e96ecb9031ac> (дата обращения: 03.03.2014). – Загл. с экрана.
2. Довідник першокурсника, 2013–2014 [Електронний ресурс] / Наук. б-ка Харк. нац. ун-ту радіоелектроніки ; уклад.: Л. Г. Влащенко [та ін.]. - Режим доступу : http://issuu.com/_electronika/docs/?e=8565036/4656185 (дата звернення: 03.03.2014). - Назва з титул. екрана.
3. Научно-технический энциклопедический словарь [Электронный ресурс] // Словари и энциклопедии на Академике. – Режим доступа : <http://dic.academic.ru/contents.nsf/ntes> (дата обращения: 03.03.2014). – Загл. с экрана.

***Аннотация.** В статье раскрываются основные понятия и термины обозначенной темы; рассматриваются вопросы использования интерактивных методов в работе библиотеки высшего учебного заведения; систематизированы преимущества и недостатки Интернет-сервисов.*

***Ключевые слова:** интерактивные методы, преимущества интерактивных публикаций, недостатки интерактивных публикаций, электронные презентации, библиотеки высших учебных заведений.*

***Annotation.** In the article the basic concepts and terms of the designated topic have been revealed, problems of interactive methods use in the library work of the higher educational institution library have been considered, the advantages and disadvantages of Internet services have been systematized.*

***Key words:** interactive methods, the advantages of online publications, online publications disadvantages, electronic presentations, libraries of the higher educational institutions.*